

EKOLOGICKÉ POĽNOHOSPODÁRSTVO

Vychádza z princípov návratu tradičného spôsobu obrábania pôdy a poľnohospodárskej výroby založených **na vylúčení škodlivých vstupov chemického priemyslu, ako sú umelé hnojivá, pesticídy, herbicídy, fungicídy.**

Uprednostňujú sa osvedčené postupy striedania plodín na poli ako **prirodzená ochrana plodín proti škodcom a chorobám, úrodnosť pôdy sa obnovuje používaním organických hnojív z chovu hospodárskych zvierat.**

Produkty takejto poľnohospodárskej výroby sa označujú **známkou ekologický produkt.**

Ciele ekologického poľnohospodárstva

- zodpovedné využívanie energie a prírodných zdrojov,
- zachovanie biodiverzity,
- zachovanie ekologickej rovnováhy v regiónoch,
- zúrodňovanie pôdy,
- zachovanie kvality vody.

Ekologické logo

Ekologické logo EÚ symbolizuje jednotnú vizuálnu identifikáciu produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby, ktoré sa vyrábajú a predávajú v EÚ.

Spotrebiteľom v EÚ uľahčuje rozpoznanie ekologických produktov a **poľnohospodárom** pomáha tieto produkty uviesť na trh vo všetkých krajinách EÚ.

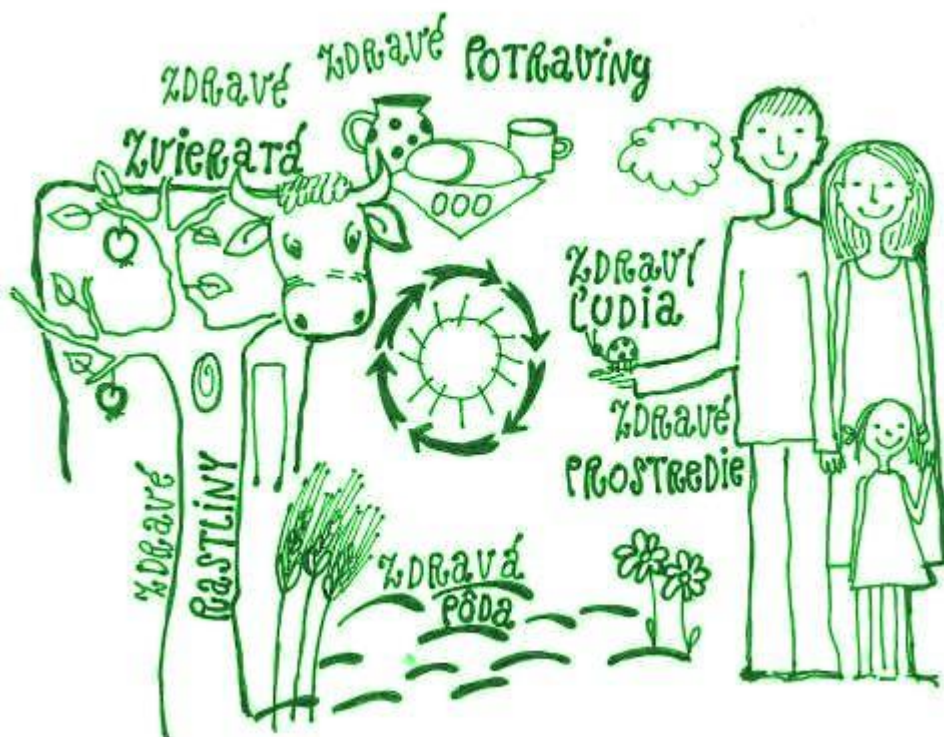
Zdroj: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/organic-logo_sk

Ekologické logo možno použiť len na **označenie produktov, ktoré oprávnená inšpekčná organizácia certifikovala ako ekologické.** Certifikát sa udeľuje na základe splnenia prísnych požiadaviek týkajúcich sa výroby, spracovania, prepravy a uskladnenia.

Zásady ekologického poľnohospodárstva

Európska komisia definuje ekologické poľnohospodárstvo ako spôsob produkcie potravín, ktoré rešpektuje prirodzené životné cykly.

- Pestované plodiny sa striedajú, tak aby boli zdroje využité efektívne. Takéto striedanie pôdy príliš nevyčerpáva. Využívajú sa aj rastliny ktoré prirodzene obohacujú pôdu o dusík
- Chemické pesticídy, syntetické hnojivá, antibiotiká a iné podobné látky sú zakázané
- Lokálne zdroje sa efektívne využívajú (napr. hnoj zo živočíšnej výroby používaný na hnojenie rastlín, dopestované plodiny sa využívajú ako krmivo pre zvieratá)
- Používajú sa odrody plodín a plemená zvierat, ktoré sú rezistentné proti chorobám, škodcom a sú prispôbené na lokálne podmienky prostredia
- Zakázané sú geneticky modifikované organizmy
- Hospodárske zvieratá sú chované na otvorených priestranstvách a kŕmené organickým krmivom
- Všetky aktivity sú vykonávané s čo najmenšou spotrebou energií a s cieľom trvalej udržateľnosti

Zdroj: <http://www.biospotrebiteľ.sk/ekologicke-polnohospodarstvo/ekologicke-polnohospodarstvo.htm>

Vízia Greenpeace pre ekologické poľnohospodárstvo v siedmich princípoch

- 1. Potravinová sebestačnosť.** Ekologické poľnohospodárstvo smeruje k takému svetu, v ktorom kontrolu nad potravinovým reťazcom držia v rukách producenti a spotrebitelia a nie korporácie.
- 2. Zlepšenie postavenia farmárov a vidieckych spoločností.** Ekologické poľnohospodárstvo prispieva k rozvoju vidieka a boju proti chudobe a hladu tým, že podporuje bezpečný, zdravý a ekonomicky zmysluplný život vo vidieckych spoločnostiach.
- 3. Rozumnejšia produkcia potravín a lepšie výnosy.** Ak chceme globálne zvýšiť dostupnosť potravín a zlepšiť životné podmienky v chudobnejších oblastiach, musíme znížiť neudržateľné využívanie v súčasnosti pestovaných plodín a obmedziť tvorbu potravinového odpadu, minimalizovať využitie pôdy na produkciu bioenergií.
- 4. Udržateľné zdravie pôdy a čistejšia voda.** Úrodnosť pôdy je možné zvýšiť aj bez použitia chemikálií. Zvyšovaním podielu organického materiálu tam, kde to je treba, dokážeme zvýšiť schopnosť krajiny zadržiavať vodu a zabrániť degradácii pôdy.
- 5. Ekologická ochrana proti škodcom.** Ekologické poľnohospodárstvo umožňuje pestovateľom chrániť sa proti škodcom a burine bez použitia chemických pesticídov, ktoré poškodzujú pôdu, vodu a ekosystémy, ale aj zdravie farmárov a spotrebiteľov
- 6. Odolné potravinové systémy.** Ekologické poľnohospodárstvo zvyšuje odolnosť: posilňuje naše poľnohospodárstvo a účinne prispôsobuje náš potravinový systém meniacim sa podnebným podmienkam a ekonomickej realite.
- 7. Biodiverzita.** Ekologické poľnohospodárstvo závisí od prírodnej rôznorodosti – od semienka až po hotové jedlo, v celej poľnohospodárskej krajine.

Myslíme a učíme ekologicky (We think and teach ecologically) - č. ACC03P06

projekt realizovaný v rámci programu

Zmierňovanie a prispôsobovanie sa zmene klímy (SK-Klíma)

Zdroj: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/organics-glance_sk

Videá:

<https://www.youtube.com/watch?v=UUMImp3fBjk&t=3s>

https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-taken-eu/eu-biodiversity-strategy-2030_sk

<https://www.youtube.com/watch?v=8PmM6SUn7Es>

HISTÓRIA HOSPODÁRENIA V PODPOĽANÍ

- Od 13. storočia - osídľovanie Podpoľania a vznik obcí postupným klčovaním nižšie položených lesov Poľany. Dominovali pastierstvo, poľnohospodárstvo, ťažba a spracovanie dreva.
- 17. a 18. storočie - lazničné osídľovanie. Vznik lazov spojený najmä s dosídľovaním chotárov obcí na dovtedy nevyužitej pôde.
- Izolovanosť územia nútila obyvateľstvo k sebestačnosti a vytvorilo základ svojráznej a jedinečnej hmotnej i duchovnej kultúry.
- Pre lazovnú oblasť bolo odpradáva typické individuálne salašníctvo. Neskôr, feudálna vrchnosť nariadila spoločné pasenie oviec pod dozorom obecných pastierov.
- Územie bolo tiež bohaté na lesy. Ťažba dreva patrila k dôležitým zamestnaniam obyvateľstva.
- Z dreva sa páliło drevené uhlie pre hutnícky priemysel, alebo sa spracovávalo na vodných a parných pílach v Hriňovej, Očovej a v Detve. V minulosti v regióne existovali aj viaceré sklárske huty.
- Podpoľanie malo až do polovice 20. storočia prevažne poľnohospodársky charakter. Pestovala sa hlavne raž, ovos, jačmeň, pšenica, zemiaky, kapusta, strukoviny, ľan a konope. Základom stravy miestneho obyvateľstva boli rastlinné a mliečne produkty.

Hriňovské lazy a terasovité políčka

Vznikali postupným delením polí, na základe princípu dedenia majetku medzi všetkých súrodencov, ktorí si ich ohraničovali navyšovaním kamenných medzí.

Sú jedinečnou spomienkou na minulosť, uznávanou historickou krajinou štruktúrou a navyše kultúrnym dedičstvom.

Členitý terén pomohol uchrániť lazy aj kolektívizácii.

Veľká časť z nich pretrvala vďaka stále živému hospodáreniu až dodnes a dotvára očarujúcu malebnosť Podpoľania.

Myslíme a učíme ekologicky (We think and teach ecologically) - č. ACC03P06

projekt realizovaný v rámci programu

Zmierňovanie a prispôsobovanie sa zmene klímy (SK-Klíma)

Zdroj: <https://regionpodpolanie.sk/polozka/hrinovske-lazy/>

Videá:

<https://www.youtube.com/watch?v=54lDw167HHI>

<https://www.youtube.com/watch?v=0vx0EUFm5XE>

<https://www.youtube.com/watch?v=y31z8pPMj9M>